

PETER MAY

ZPĚTNÝ RÁZ

AKTA ENZO V

HOST

OD AUTORA
BESTSELLEROVÉ TRILOGIE
Z OSTROVA LEWIS

PETER MAY
Zpětný ráz

PETER MAY

ZPĚTNÝ RÁZ

AKTA ENZO V

BRNO 2018

BLOWBACK

Copyright © Peter May, 2016

Translation © Linda Kaprová, 2018

Czech edition © Host — vydavatelství, s. r. o., 2018 (elektronické vydání)

ISBN 978-80-7577-683-9 (Formát PDF)

ISBN 978-80-7577-684-6 (Formát ePub)

ISBN 978-80-7577-685-3 (Formát MobiPocket)

*Tuto knihu věnuji památce
svého přítele a mentora
Toma Wrighta*

La nature parle et l'expérience traduit.

JEAN-PAUL SARTRE

Francouzské středohoří, únor 2003

Dominique si v podpaží přidržela dvě dřevěné tyče a zapnula si služební nepromokavou bundu až ke krku. Zimní teploty dosud přetrvávaly, a i když je nyní provázela déšť, vrcholky sopečného pohoří v dálce stále pokrývala vysoká vrstva sněhu. Vyrasila pěšinkou mezi stromy. Bahno se mísilo s tlustým nánosem borového jehličí, jehož vůně prostupovala vlhký vzduch intenzivním nahořklým pachem tlení; jako pach smrti, který ji čekal na konci výstupu. Ucítila, jak ji při té myšlence zamrazilo.

Za hranicí lesního porostu se svah strmě zvedal. Pěšinka lemovaná rozpadající se kamennou zídou se vinula mezi skalami a pak se prudce stáčela kolem remízku tmavých stromů. Poté se znovu obracela k vrcholku, kde stoupání přecházelo v náhorní plošinu táhnoucí se do mlhavé dálky.

Dominique se zastavila v ohybu pěšinky a ohlédla se. Překvapilo ji, jak vysoko vystoupala. Chvilí postála, aby se vydýchala. Dole u paty kopce modře blikal majáček její policejní dodávky a podél úzké silnice od pěšinky k hotelu se vinula řada dalších zaparkovaných aut. Postával tam hlouček titěrných postaviček a satelit natočený vzhůru odtud vysílal signály bohům v některém stříhovém studiu v Paříži, kde se obrazy doprovázené pečlivě zvoleným zvukovým pozadím

rozpitvají pro lepší stravitelnost. Skvělý úlovek! Tragédie! Stopička zděšení coby aperitiv pro lačné diváky večerních zpráv po celé Francii.

Mladá policistka unaveně zvedla tvář k posledním několika stům metrů výstupu. Když se přiblížila k vrcholku, horizont konečně narušila zchátralá kamenná salaš. Bylo těžké uvěřit, že takové místo kdysi obývali lidé, byť pouze v létě, kdy se zvířata pásala na koberci divokých květin a sladkých travin pokrývajícím tuto náhorní plošinu. A možná, že v čase teplého letního vánku a nerušeného výhledu přes celou střechu Francie se tu žilo dobře. Únik před světem tam dole. Pocit povznesení. Božství.

Dnes však nad vrcholky seděla nízká mračna, skrápěla svět smutkem a halila dálky šedou mlhou. Dominique uviděla, jak se v závětrří mokrého kamenného zdiva choulí dvě postavy v tmavých lesknoucích se nepromokavých bundách. Jedna seděla v předklonu na rozeklaných skalkách s obličejem v dlaních. Druhá postávala u vchodu do šera salaše. Kamenná střecha stavby vypadala téměř nepoškozeně. Drolící se břidlice, která sice bránila přístupu světla, ale deště nikoli, nesla komín, jež nezahřálo teplo ohně už celá léta. Nad ní se zvedala další šikmá střecha, poněkud zchátralejší: chlév pro zvířata v případě nepřízně počasí.

Stojící postava vykročila Dominique vstříc a stiskla jí ruku. Známa tvář. Urostlý muž, ramenatý a vysoký, jako by se však zármutkem scvrkl. Tmavomodrý baret měl stažený nízko do zachmuřeného obočí, pod nímž se na ni upíral zasmušilý pohled.

Dominique se podívala na sedící ženu. V její tváři, která k policistce krátce vzhlédla, se zračilo utrpení. Pak se znovu ponořila do černých hlubin zoufalství. Byl to téměř nepostřehnutelný pozdrav, ruku jí žena nestiskla. Policistka se obrátila zpět k muži.

„Vedte mě.“

Přikývl a se skloněnou hlavou prošel nízkým vchodem. Následovala ho do temnoty. Jejich stíny dopadaly na hliněnou podlahu s kalužemi vody, v nichž se odrážely střípky světla ode dveří. Bahno rozrývala změt hlubokých šlápot. Dominique si z opasku odepnula baterku a paprsek jejího světla pročešával tmu, dokud nepadl na zhroucenou postavu muže v teplákové soupravě spočívající napůl v louži dešťové vody, jež se jeho krví zbarvila doruda. Ucítila, jak se jí mimovolně rozšířil hrudník prudkým nádechem. Pracovala u policie už deset let a toto byla její první vražda. Ačkoli za tu dobu vyprostila z vraků havarovaných aut už nejednu těžce zohavenou mrtvolu, nic z toho jí přesto nepřipravilo na pohled do civících mrtvých očí člověka, jehož tvář znala každá francouzská domácnost. Tvář, již hyzdil jen otvor po kulce vpálené do čela. Střela prošla skrz. Dominique uviděla šedobílou kaši v zakrvácených vlasech a ucítila, jak se jí zvedl žaludek. Obkroužila paprskem svítlny obrys mrtvoly a očima sledovala jeho dráhu. Její sebeovládání viselo na vlásku. Slyšela, jak se jí třese hlas, když se zeptala: „Žádná zbraň?“

„Nic jsem neviděl.“

„Chybí něco?“

„Vždycky nosil opasek s pouzdrém, kam ukládal telefon a kapesní nůž. Je pryč.“

Dominique se na něho podívala a uvědomila si, že se jí obočí neznatelně stáhlo. „Vy myslíte, že ho někdo zabil kvůli noži a mobilnímu telefonu?“

Muž pokrčil rameny; z nepatrného pohybu čísela bezradnost.

Dominique cítila, že první nával nevolnosti ustoupil. Pokývla hlavou ke dveřím. Nacházeli se na místě činu. Dobře věděla, že se do příjezdu odborníků nesmí s ničím manipulovat. Následovala muže ven, vzala tyče a zatloukla je do rozměklé

půdy po stranách dveří kladivem přineseným z policejní do-
dávky. Potom mezi nimi natáhla modrobílou pásku a zadíva-
la se, jak se třepotá a vibruje ve větru.

„Kdo ho našel?“

„Já.“ Muž upřel modré oči plné bolesti do jejích teple hně-
dých. „Jako obvykle si šel zaběhat, hned po skončení obě-
dů.“

„Chodil běhat každý den?“

Muž přikývl. „Vždycky tutěž trasu. Dolů po silnici od hote-
lu, remízem k salaši, po hřebeni a zpátky po hlavní silnici.“
Vzdychl. „Když se do čtyř hodin nevracel, začali jsme mít oba-
vy. Elisabeth se strachovala, jestli se někam nezřítíl.“

„Nezavolal by vám v takovém případě?“

„Kdyby byl při vědomí, tak asi ano.“

„Proč jste nezavolali vy jemu?“

„Volal jsem, ale nebral to. Proto jsme se ho vydali hledat.“

„Jak vás napadlo podívat se do salaše?“

„Nejdřív mě to nenapadlo. Teprve když jsem ho nikde
našel, vrátil jsem se a podíval se dovnitř.“ Vtáhl rty, jak se sna-
žil ovládnout emoce. „Není to snadné najít svého mladšího
bratra v tomhle stavu.“

Dominique přikývla. Nedokázala si dost dobře představit,
jaké to asi musí být. „Co všechny ty stopy tady?“

„Připadalo mi, že jich tam je spousta. Rozhodně víc, než
kolik jich mohl zanechat sám. Asi tam teď najdete i moje.“

„Dotýkal jste se těla?“

„Ne, došel jsem k němu tak blízko, abych poznal, že je mrt-
vý. Bylo to dost zjevné. Pak jsem se vrátil do hotelu a zavolal
vaše lidi.“

Dominique sklouzla pohledem k zubožené postavě sedící
na kamenech.

Muž jí odpověděl na nevyslovenou otázku. „Nedala jinak,
než že musí jít se mnou. Že tomu prý neuvěří, dokud ho ne-

uvidí na vlastní oči. Skoro propadla hysterii.“ Rty se mu sevřely v chmurnou linku. „A teď se jí zmocnila apatie.“

Snášejícím se soumrakem došla Dominique k místu, kde pěšinka klesala po svahu k nezřetelné linii stromů. Až se úplně setmí, bude pro *police scientifique* obtížné se sem dostat. Důkladné ohledání bude možné až ráno. Vozidla na silnici už rozsvítila. Ohlédla se k muži a zjistila, že se na ni dívá. „Jak se sem novináři dostali tak rychle?“

Obličejem se mu mihl výraz smutné rezignace. „Už tu byli. Marc je všechny pozval až z Paříže. Byl to bavič, rád byl středem pozornosti. A žádný novinář by pochopitelně neodmítl pozvání k večerní tabuli, kterou připraví Marc Fraysse.“

„U jaké příležitosti se akce konala?“

Zaváhal. „Byl zoufalý. Možná jste zaznamenala, jak se v médiích spekulovalo, že má přijít o jednu hvězdu.“

„Copak by to byla taková hrůza?“

Mužův ironický úšklebek byl zároveň smutný i nevěřící. Jediným pohybem vyjadřoval veškerou zkušenost a sofistikovanost, o které si nějaká venkovská policistka může nechat jen zdát. Působil málem blahosklonně. „Znamenala pro něho *všechno*. Všechno, čemu obětoval celý život. Byl by to šok, potupa, katastrofa.“

Dominique bylo jasné, že muži musí připadat jako naivní venkovanka, ale nedala se. „Tak proč sem sezval média?“

„Prý chtěl učinit prohlášení.“

„Jaké?“

Muž bezradně rozhodil rukama. „Nestihl to. Už se to nikdy nedozvíme.“

Cahors, jihozápadní Francie, říjen 2010

Zbavil mušle tuhého postranního svalu a omyl je. Prodavač ryb z tržnice naproti mu schoval masité šťavnaté *noix St. Jacques*. Voněly mořem beze stopy rybiny. Rozkrojil je důkladně naostřeným nožem na poloviční medailonky a položil na papírovou utěrku, aby se do ní vpila jejich mléčně sladká vlhkost.

Připravil salát. Opatrně naaranžoval do rohu obou čtvercových talířů několik svěžích zelených listů hlávkového salátu, baby špenátu a rukoly a pokapal je hustým sladkým dresinkem z balsamického octa. Obrátil se ke sporáku, kde čekala rozpálená hluboká profesionální pánve z anodizovaného hliníku. Naklonil ji nejprve na jednu stranu, pak na druhou a po povrchu stekly loužičky bublajícího másla a třpytivého olivového oleje. Přidal svatojakubské mušle. Kuchyň naplnilo syčení i sladká vůně škvařených mořských plodů. Šedesát vteřin a pak je otočil. Spokojeně si prohlížel karamelizovanou krustu na hotové straně medailonků. Dalších šedesát vteřin a potom zanořil hluboko do středu největšího z nich tenkou jehlicí. Rychle ji vytáhl a přiložil si ji ke rtům. Pouhým dotykem poznal, že mušle jsou uvnitř teplé, a tedy hotové. Přesně tak akorát.

Rychle a elegantně navršil po pěti medailoncích ke každému salátu, otočil se a oba talíře najednou donesl na stůl,

kde byla prostřená dvě místa naproti sobě. Čekaly tu už i dvě nalité skleničky vychlazeného svěžího gaillacu blanc sec z Domaine Sarrabelle. Hélène se užasle podívala na talíř před sebou a zhluboka se nadechla. „Páni, Enzo, to je vůně! Kdybys servíroval takovou večeři den co den, tak ti bude každá ženská zobat z ruky.“

Enzo se zazubil. „Možná že právě o to mi jde.“

Hélène pochybovačně zvedla obočí. „Hmm. Kéž by.“

„Ale stejně bych si přál, abys je radši zkonzumovala z talíře než mně z ruky, paní komisařko. A to rychle. V téhle zimě za chvíli vychladnou.“ I když nastavil ústřední topení na maximum, v bytě i přesto jako by se usídlil neodbytný chlad nadcházejícího zimního počasí. V šachu ho drželo jen teplo trouby a plynových hořáků. Usadil se, rozřízl mušli a nabral si plnou vidličku salátu. Pohlédl francouzským oknem přes náměstí k osvětlené dvojici kopulí gotické katedrály svatého Štěpána. Výhled na Cahors šikmo protínal liják. Téměř mu připadalo, jako by v něm poznával i náznak sněhu. Něco takového bylo na konci října v tomto starém římském městě zcela nevídané.

„Vynikající.“

Otočil hlavu k Héléne, již se právě rozplývala na jazyku mušle, kterou jí připravil. Zapila ji douškem bílého a ubrouskem si osušila pěkné plné rty.

Byla to atraktivní čtyřicátnice. Po rovných ramenou jí elegantně splývala bohatá záplava vlasů, které si za normálních okolností česala do drdolu pod policejní čapku. V historii republiky byla teprve šestou jmenovanou policejní ředitelkou jednoho ze stovky francouzských departementů a nikdy nepovažovala za vtipné, že jí Enzo odmítá říkat křestním jménem. Oslovoval ji paní komisařko, jako by to považoval za žert. Nikoli poprvé jí napadlo, že tímto jemným způsobem může dávat najevo, že jejich pokus o vztah je odsouzen k tomu,

aby nepřekročil hranici intimity. Vložila si do úst další mušli. „Naše snaha zjistit, kdo se tě pokouší zabít, bohužel zatím k ničemu nevedla.“

Enzo se na ni zamyšleně zadíval. Jeho pozornost rozptýlila karamelová chuť mušlí mísící se se sladkou kyselostí balsami-kového octa a svěže nahořklým křupavým salátem. Připravil patro na další sousto štědrým lokem vína a lhostejně pokrčil rameny. „Od posledního pokusu uplynul víc než rok. Možná že je pachatel dávno po smrti nebo za mřížemi.“ Věděl však, že je to nepravděpodobné. Když teď vyřešil čtyři proslavené vraždy z knihy Rogera Raffina, s nimiž si policie nevěděla rady, bude se ho někdo čím dál usilovněji snažit zastavit.

Ani Hélène nevypadala nijak přesvědčeně. Rozhodla se však změnit téma. Vložila si do úst poslední sousto, utrhla si kousek bagety a vytřela jím šťávu, jejíž chuť ji dosud neodolatelně dráždila na patře. „Kdepak je Sophie?“ Rozhlédla se po bytě, jako by čekala, že se tu Sophie náhle zjeví.

„Sophie?“ opáčil Enzo. „Jsem rád, že jsem svou dceru konečně přesvědčil, aby pokračovala ve studiu. Hodně mě zklamalo, když odešla z univerzity pracovat do Bertrandova fitness centra.“

„Vážně?“ předstírala Hélène zájem. „Co studuje?“ A překvapilo ji, že Enzo odpověděl trochu vyhýbavě.

Naklonil se přes stůl, vzal jí prázdný talíř a odnesl ho spolu se svým ke snídaňovému pultu. „Teď je na stáži. Jen pár týdnů praxe.“ Odmlčel se a převedl hovor jinam. „Hned to bude.“

Obrátil pozornost k hlavnímu chodu. Vepřová panenka marinovaná v omáče hoisin a čínské směsi pěti koření s medem zprudka pečená v troubě. Vybalil maso z hliníkové folie, do které ho zavinul před přípravou mušlí, nakrájel ho na křehké štavnaté plátky a ty naaranžoval na ohřáté talíře. Pokapal maso zredukovanou marinádou a přidal na kostky

pokrájené brambory s medem upečené dokřupava na lůžku z rozmarýnu.

„*Voilà!*“ Přinesl talíře ke stolu, jako když kouzelník odhalí výsledek složitého iluzionistického kousku. Vzal láhev červeného a zkušeně ji odzátkoval. „K tomu si dáme trochu barikovaného syrahu. Myslím, že bude dost silný a ovocný, aby odolal sladkosti vepřového.“ Oběma nalil skleničku.

„*Mon dieu*, Enzo!“ Hélène si prohlížela talíř před sebou a vdechovala vůně. „Že ty se mě přece jen snažíš svést!“

Vesele se usklíbl. „Není to úplně tříhvězdičková michelinská kvalita, paní komisařko, ale jestli tě něco má přimět pro tenhle večer svléknout uniformu, nic průměrného by neobstálo.“

Plaše se usmála. Věděla, že v jeho flirtování není skutečný záměr, ale i tak ji potěšilo. Nůž projel masem, jako by krájel máslo. Kapka omáčky, kostka pečené brambory s medem. Zavřela oči a vychutnávala si gurmánský zážitek. „Minul ses povoláním.“

„Je to jenom koníček. Vůbec si nejsem jistý, že by se mi chtělo celý život sedm dní v týdnu otročit v přehřáté kuchyni jako Marcu Fraysovi.“

Zahleděla se do jeho usmívajícího se obličeje. Tmavé vlasy stažené do typického ohonu mu začínaly šedivět, ale ne natolik, aby se ztratil stříbrný pruh. Oči mu jiskřily elánem a pobavením, jedno hnědé, druhé modré. Napadlo ji, jak je na padesátinika pohledný. „Máš Fraysse jako dalšího na seznamu?“

Enzův úsměv pohasl. Přikývl. „Vlastně ráno odjízdim do Puy-de-Dôme.“ A po odmlce dodal: „Musím vyrazit brzy.“

Což pochopila jako narážku, že Enzo neočekává, že by se zdržela přes noc. Přiložila si skleničku ke rtům, aby nepoznal její zklamání.

2 kapitola

Od vyhaslých sopek kolem rozlehlé náhorní plošiny v srdci Francie se nesl chladný déšť jemný jako mlha. Dálnice obkroužila šedé dvojměstí Clermont-Ferrand, jehož domy a továrny šplhaly do svahu na severním předměstí a mizely v mlze jako faty morgány průmyslové pouště. Tady by nikdo nečekal kolébku výrobce pneumatik Michelin, který dal vzniknout nejprestižnějšímu průvodci pro gurmány. *Průvodce Michelin* přiděloval francouzským restauracím jednu, dvě či tři hvězdičky již od roku 1933.

Enzo odbočil z A72 vedoucí na východ na Saint-Étienne a vydal se na jih k Thiers, jednomu z pěti hlavních administrativních středisek departementu Puy-de-Dôme. Historie tohoto starobylého města sahala až do patnáctého století a odsud pocházela také proslulá značka nožů Thiers. Stěračce rozmazávaly výhled na město šplhající po strmém vulkanickém svahu k rozeklanému vrcholku. Zvolna se vynořovalo z mlhy a deště a ve stoupání bylo vidět shluky umouněných bílých a růžových domů, z jedné strany čtyřpatrových, z druhé jen tří. Od paty kopce se mezi nimi vzhůru vinula silnice a jejich okna a balkony ji lemovaly jako pukliny a římsy ve stěně kaňonu.

Vlevo i vpravo, nahoru i dolů odbočovaly úzké uličky vedoucí pryč do stinného srdce středověkého města, v němž na dlážděná náměstí shlížely staleté domy s podsíněmi.

Blížil se k vrcholku kopce, kde se město rozšířilo v náměstí s balustrádami a impozantním výhledem na údolí za změní střech z červených tašek. Mezi stromy na protější úbočí rokliny zakusující se hluboko do svahu se na kamenných výčnělcích zuby nehty držela další obydlí. Enzo pod náměstím našel parkovací stání pro svůj zablácený milovaný Citroën 2CV a prošel kolem nevzhledné moderní budovy radnice. Jednu stranu ulice lemovala řada za sebou stojících policejních aut.

Samotná policejní stanice sídlila vedle kavárny Le Central na protější straně náměstí v pěkné budově z bílého kamene a žlutých cihel s vyskládaným červeným vzorem. Enzo vystoupal po schodech a vysokými dveřmi prošel do recepce. Za pultem stál *gendarme* v tmavomodrém svetru s jedním pruhem na hrudi a nadloktí. Vzhlédl. Ať už čekal cokoli, rozhodně ne vysokého Skota s vlasy v ohonu v plandavých kalhotách s kapsami, pohorkách a khaki větrovce, s velkou plátěnou taškou přes rameno. Udiveně zvedl jedno obočí a Enzo mu věnoval svůj nejzářivější úsměv.

„Hledám paní Dominique Chazalovou.“

Udivení přešlo v lehkou podezíravost. „Vážně?“

„Vážně.“

„A kdo mám říct, že ji shání?“

„Enzo Macleod.“

Policista dlouze váhal, jak by se mu nechtělo přijmout představu, že má sloužit veřejnosti, a ne jí vládnout. Pak se otočil a rychle zmizel ve dveřích za svými zády. Ani ne za minutu se dveře znovu otevřely a objevila se mladá žena v uniformě s rozšířenými očima a úsměvem na tváři. Natáhla se přes pult a potřásla Enzovi rukou.

„Monsieur Macleode.“

Enzo jí pokývl na pozdrav a její teplý a pevný stisk na něho udělal dojem.

„Čekala jsem, že se objevíte.“

Enzo následoval její modrou dodávku jedoucí po silnici D906 na sever na Vichy, kde kdysi během nacistické okupace kolaborující režim maršála Pétaina ustavil vládu. Několik kilometrů za Thiers odbočili na východ k nevelké vesničce Saint-Pierre, hrstce domků nahloučených kolem velkorysého kostela z místního rezavě okrového kamene. Vesnička hnízdila v údolí mezi dvěma impozantními vulkány a hned za ní se vpravo odpojovala soukromá cesta, jejíž začátek střežily dva kamenné kvádry opatřené tabulkou z šedého mramoru s vytesaným monogramem MF.

Cesta se vinula borovým lesem tyčícím se temně z obou stran. Po několika stech metrech Dominique zastavila na nezpevněném parkovišti, odkud protipožárním průsekem vedla stezka vzhůru. Než se Enzo vyhrabal zpoza volantu, Dominique už vystoupila a čekala na začátku pěšinky. „Hotel Fraysse stojí na konci silnice asi ještě kilometr do kopce. Marc chodíval každý den odpoledne běhat. Přiběhl po silnici sem a vracel se stezkou zpátky na náhorní plošinu.“

Enzo zabouchl dveře svého 2CV a zadíval se do šera. „Vracel se stejnou cestou?“

„Ne, pěšinka vede nahoře po okraji planiny a vrací se jižně orientovaným svahem dolů k hlavní silnici. Běžel vždycky zpátky po silnici sem a pak nahoru k *auberge*.“

„Zdědil hotel a restauraci po rodičích, vidíte?“

„Ano, společně s bratrem Guym. Ten se ale začal v hotelu angažovat, až když Marc získal třetí hvězdu.“

Enzo pokývl k průseku. „Tak mě zaveďte nahoru.“

Výstup po strmé pěšince plné zrádných kořenů a výmolů byl obtížný. Enzo si nedokázal představit, že by tudy nahoru dokonce běžel. Po sotva několika desítkách metrů se už těžce zadýchal. Před sebou viděl sebejistě kráčející Dominique. Byla to štíhlá žena, odhadoval ji asi na pětatřicet let, a její pohupující se boky a střídavě zabírající pevné svaly hýždí v přílé-

havé uniformě mu společnými silami pomohly překonat práh bolesti, již s sebou přinášel věk. Jen služební zbraň v černém pouzdru připnutém k bílému koženému opasku ho přiměla rozumně uvažovat. S ženami s pistolí si není radno zahrávat.

Děšť sice ustal, ale mezi stromy se vznášely svíjející se stuhy mlhy jako dým a oblečením jim prosakovaly kapky, které zvolna stékaly a padaly z milionů borových jehlic. Když se konečně vynořili z lesa, Dominique se k němu otočila, jen neznatelně zadýchaná, zatímco Enzo celý rudý s námahou překonal poslední metry k ní a pokoušel se nelapat po vzduchu.

„Chcete si odpočinout?“

„Ne, ne, já jsem v pohodě,“ zalhal Enzo a jakoby mimochodem dodal: „Je to ještě daleko?“

„Jsme asi ve třetině.“

Poklesl na mysl, ale přiměl se k úsměvu. „Jsem vám v patách.“ A v duchu proklínal umanuté mužské ego, které si odmítalo přiznat, že už není tak mladý jako kdysi.

Trvalo jim ještě čtvrt hodinu, než dospěli k vrcholku, a Enzo ji ještě několik minut navíc, aby se vzpamatoval. Stál s nohou opřenou o kámen, na němž před sedmi lety seděla vdova po Marcu Frayssovi, když tehdy Dominique dorazila na místo činu. Snažil se uklidnit dech a rozhlížel se. Salaš částečně zastíral mrak ležící na náhorní plošině. Mlha se svíjela v chuchvalcích a vírech podle proudění větru čeřícího mokrou vysokou trávu. Enzo spočinul pohledem na polorozpadlé stavbě. „Co to bylo původně?“

„Buron. Salaš, kde hospodář s celou rodinou trávil období od června do konce září, kdy se ovce či dobytek vyháněly sem nahoru na planinu za letní pastvou. Najdete je v celé Auvergne.“

Enzo přikývl. „Ve Skotsku máme také něco takového.“ Vstal. Pročetl si podrobnosti vraždy v Raffinově popisu už mnohokrát, ale chtěl si vše vyslechnout přímo od mladé policistky.

Dominique Chazalová přece jen spatřila místo činu z řad policie jako první.

„Povězte mi, co jste viděla, když jste sem dorazila, Dominique.“ Pozorně naslouchal jejímu vyprávění o událostech onoho sychravého únorového odpoledne roku 2003. Novináři parkovali na silnici pod kopcem a u salaše na ni čekal Guy Fraysse a vdova po Marcovi Elisabeth. Tělo leželo uvnitř v louži dešťové vody zbarvené krví.

Pozoroval jí v tváři upřímné soustředění, jak se snažila vybavit si všechny podrobnosti. Neubránil se myšlence, že i když ten obličej bez jakéhokoli nalíčení není půvabný, je přitažlivý svou prostotou. A že ty hluboké teple hnědé oči vyzářují nádherný klid.

Následoval ji do nitra salaše. „Tehdy to tu vypadalo dost podobně. V blátě louže vody. Jen je ještě pokrývala změť stop.“

„Které jste identifikovali?“

„Bylo jich celkem patero. Patřily Marcu Frayssovi, jeho bratrovi, manželce. Zbýlé dvoje jsme určit nedokázali. Pravděpodobně je zanechal vrah, případně vrazi.“

„Nebo kdokoli by se sem uchýlil během dne, ještě před Marcem.“

Dominique zavrtěla hlavou. „Forenzní technici si to nemysleli. Otisky jim připadaly čerstvé, nebo přinejmenším zanechané současně s ostatními.“

„Pořídili odlitky?“

„Ano.“

„A kde přesně leželo tělo?“

Dominique postoupila hlouběji do šera. „Přímo tady. Kolmo ke zdi.“

„Obličejem dolů?“

„Víceméně. Hlavu měl nakloněnou na stranu. Technici na zadní stěně našli pozůstatky krve a mozkové tkáně a rozmís-

tění stop napovídalo, že ho energie výstřelu vrhla dozadu, kde narazil do zdi a následně se skácel dopředu.“

„Ukážete mi pitevní zprávu? A snímky?“

„Můžu vám ukázat kopii pitevní zprávy a fotografie místa činu. Ale originály fotografií z pitvy si nechal patolog.“

Enzo přikývl a vyšel do mlhy. Přimhouřil oči před světlem. Rozjasnilo se, nebo mu to jen připadalo oproti šeru salaše? Nevěděl, ale byl rád, že už je venku. Ve zchátralém stavení na něho doléhal zvláštní pocit něčí přítomnosti. Enzo to už zažil u jiných případů, téměř jako by duch oběti nedokázal spočinout a obcházel místo činu, dokud nebude vrah dopaden. Věděl ovšem, že je to jen výplod příliš bujně fantazie.

Ohlédl se a zjistil, že si ho Dominique zkoumavě prohlíží. „Znala jste ho?“ zeptal se. „Marca Fraysse?“

„Setkala jsem se s ním, ano. Byl místní celebrita.“

„Oslavovala ho celá Francie.“

„Celá planeta. Rok před jeho smrtí získala Chez Fraysse páté místo v anketě o nejlepší restauraci na světě. Ale byl to obyčejný kluk odsud, narodil se tady a vyrůstal tu. A tak patřil mezi nás. Vzbouzel v nás stejný pocit hrdosti, jaký byste cítil vůči členovi vlastní rodiny. Marc, Guy, Elisabeth... každý je znal.“

Enzo se usmál. „To vám my ostatní můžeme jen závidět, mít takovou restauraci, co by kamenem dohodil.“

Její nečekaný smích plný zjevného pobavení ho překvapil. „Že bych tam někdy byla na obědě, to zrovna ne.“ Znovu se dala do smíchu. „Tehdy bylo nejlevnější menu za sto padesát eur, monsieur Macleode. Myslíte si, že si to z policejního platu můžu dovolit?“

„Žena jako vy má přece určitě nějakého mužského, který by pro ni takové částky nelitoval.“

Její úsměv trochu pohasl a oči se jí zastřely. „Nikdy jsem nikoho takového nepoznala,“ řekla. Jen s obtížemi se dokázala

znovu usmát. „Jestli jste už skončil, měli bychom se vrátit dolů.“

Ale Enzo se nehýbal. „Ještě něco.“ Rozhlédl se, jak to jen mlha dovolovala. „Chyběl jeho opasek s pouzdrém, vidíte?“

„Ano.“

„Které se už nenašly.“

„Přesně tak.“

„Hledali jste je?“

„Hledali. Desítka lidí pročesala nějakých pět set čtverečních metrů kolem salaše a pak ještě okolí po celé délce pěšinky. Nenašli jsme nic. Ani nedopalek.“

Upřel na ni pohled. S mírně skloněnou hlavou se na něho dívala zpod půvabně klenutého obočí. Oči měla už zase široce otevřené, zářící a plné vřelosti. „Takhle vstřícně se ke mně policie ještě při žádném případě nechovala.“

Vesele se zazubila. „Tak to hlavně neříkejte velení.“

„Proč? Tedy, proč mi tak pomáháte?“

Lhostejně a nevinně pokrčila rameny. „Když mi Guy Fraysse zavolal, že tady nahoře někdo zavraždil jeho bratra, bylo mi osmadvacet. Moje první vražda.“ Usmála se. „A taky poslední.“ Odmlčela se. „Doufám. Sice jsem coby první policista, který na místo dorazil, měla případ oficiálně na starost, ve skutečnosti mi ho ale sebrali. Marc Fraysse nebyl jen šéfkuchař. Byl celebrita. Milovaný syn celé Francie. Sesypali se na mě státní zástupci, vyšetřující soudci a policejní šarže. Tenhle případ byl příliš důležitý na to, aby ho svěřili nějaké vesnické holce.“ Vycítil v jejím tónu náznak hořkosti. „Ale žádný z těch zástupců expertů, kteří v následujících dnech do Thiers dorazili, nedokázal do té záhady vnést žádné světlo. A když konečně opadl zájem médií, ten jejich opadl taky.“ Zhluboka se nadechla. „Ráda bych věděla, kdo ho zabil, monsieur Macleode. A jestli jeho vraha nedokážete odhalit vy, tak už asi nikdo.“

Když dospěli na konec pěšinky, mrak se uhnízdil ještě níž na vrcholcích kopců, pokud to vůbec šlo. Salaš zmizela z dohledu, jako by nikdy neexistovala a vražda nejslavnějšího francouzského šéfkuchaře byla jen výplodem něčí živé představivosti.

Dominique otevřela dveře dodávky. „Chcete se podívat na důkazy a zprávy?“

Enzo přikývl. „Ano, chci, ale ne teď. Rád bych nejdřív zajel do *auberge* a seznámil se s rodinou. Chci si udělat představu o té restauraci. A o tom člověku.“

3 kapitola

Cestou k hotelu Enzo minul skupinku dělníků, kteří podél silnice zatloukali sněhové tyče. Přerušili práci a dívali se, jak projíždí kolem nich. Jeden se s Enzem střetl pohledem a pokývl na pozdrav. Urostlý neoholený chlap s tmavýma štvanýma očima. Jejich dodávka parkovala u krajnice o několik metrů dál a za ní se levá strana silnice nečekaně otvírala ve strmý svah klesající asi patnáct dvacet metrů k rozvodněné říčce na dně strže. Pádu do ní bránil nízký bíle natřený plůtek. O něco dál terén prudce stoupal a ze skal se kolmo řítily vodopád do perlící se napěněné tůňky napájející říčku.

Mezi stromy nad vodopádem Enzo konečně zahlédl *auberge*, sídlo jedné z nejproslulejších restaurací na světě Chez Fraysse. Projel zatáčkou a hotel se plně odhalil jeho pohledu. Zprvu pocítil zklamání. Nevěděl sice, co čekat, ale prostý bytelný dům z kamene se strmou břidlicovou střechou tak docela neodpovídal jeho představě o tříhvězdičkové michelinské restauraci. Na druhou stranu, po většinu své existence sloužil jako obyčejná venkovská *auberge*, zájezdní hostinec pro obchodní cestující, kteří kdysi provozovali svou živnost podél staré silnice mezi Clermont-Ferrandem a Saint-Étienne. Teprve když vjel na zpevněné parkoviště pod platany skýtajícími v létě pod svými rozložitými větvemi stín, uvědomil si, jak klamný jeho první dojem ve skutečnosti byl.

Zdivo bylo otryskané pískem, aby získalo zpět svou původní narezle žlutou barvu, a pečlivě vyspárované. Z jihu a západu k budově přiléhaly elegantní prosklené prostory a ze severní a východní strany byly zbudovány přístavby se vkusnou kamennou fasádou. Východní přístavba se propojovala s původně odděleným stavením ve tvaru L přestavěným na pokoje pro hosty a společně tak ze tří stran ohraničovaly dvůr stíněný mohutným kaštanem, z něhož se na lesklou dlažbu snášelo zhnědlé listí. Na západní straně parkoviště čekaly v přestavěné stodole další pokoje a nádherně udržovaná terasovitá zahrada klesající k venkovnímu bazénu. Bez luxusních pokojů by se takto odlehlá tříhvězdičková restaurace neobešla. Jednak proto, aby nabídla přespání těm, kteří by nesedli za volant s alkoholem v krvi, ale také proto, aby se zajistil co nejvyšší přísun movitých zákazníků umožňujících v branži, kde vládla tvrdá konkurence, přežít.

Když Enzo kráčet po cestičce k průčelí hotelu, pochopil, proč se Marc Fraysse rozhodl zůstat tady a zděděnou nemovitost přestavět. Trůnila hrdě na výběžku skály nad strmým srázem spadajícím k lesu a skýtala výhled na úchvatné panorama snad celého Francouzského středohoří. I v takovém počasí se dalo dohlédnout až k zasněženým hřebenům Auvergne a ke stínu sopečného dómu Puy de Dôme vzpínajícího se se svou výškou 1464 metrů až do oblak. Obě prosklené přístavby umožňovaly nerušeně si tento výhled vychutnat a právě pod ochranou jejich skel zřídil Marc Fraysse dvě jídelny, i s rizikem, že se hosté plně nesoustředí na jeho kulinářské umění. Už pouhý výhled stál za ty peníze. V létě bylo možné skleněné tabule odstranit a poskytnout hostům pocit, že večeří skutečně pod širým nebem.

Hlavní vchod se nyní nacházel v průčelí východní přístavby a otočné dveře Enza vtáhly do jasně osvětlené recepce ohraničené ze tří stran skleněnými stěnami. Za pultem seděla štíhlá atraktivní pětáctýřicátnice a s úsměvem ho přivítala:

„Přejete si?“

„Měl bych tu mít od madame Frayssové rezervovaný pokoj.“ Postřehl, jak jejím úsměvem krátce přelétl stín.

„Á, monsieur Macleod. Ano, čekáme vás.“ Sáhla pod stůl, vytáhla elektronickou kartu a vložila ji do blyštivého pouzdra s vyraženými iniciálami MF, pod nimiž stálo zlatými kudrlinkami číslo pokoje. „Je to v prvním patře. Od schodiště vlevo. Jeden z našich apartmánů.“

Enzo si od ní vzal kartu. „Děkuji.“

„Mám poslat někoho pro zavazadla do auta?“

Enzo zvedl svou plátěnou brašnu. „Obávám se, že toho víc nemám. Cestuji nalehko.“

Upřela oči na zavazadlo, zamrkala a opět pohlédla na něho. Úsměv však ani na okamžik neztratil na své zářivosti. „Samozřejmě. Vyřídím madame Frayssové, že jste dorazil. Přijme vás u sebe v soukromí. Dvojitými dveřmi na konci vaší chodby. Zavolá vám, až bude připravená.“

Madame Frayssová byla mimořádně pohledná žena, jejíž věk se blížil šedesátce. Hedvábné vlasy barvy matné oceli měla sčesané z jemně modelovaného obličejce dozadu a stažené na zátylku opulentní mašlí z černých stuh. Měla pronikavě světle zelené oči, a když Enza přivítala úsměvem, její plné, lehce nalíčené rty odhalily dokonale bílé zuby. Číslo z ní vysoké postavení a peníze a Enza napadlo, že ta hladká pleť bez vrásek i příliš dokonalý chrup, které prozrazovaly jistou marnivost provázející bohatství, pravděpodobně za hodně vděčí práci estetické medicíny.

„Velmi si vážím toho, že jste mi sem takto umožnila přístup, madame Frayssová.“

Mávnutím mu pokynula do křesla potaženého vínově rudou kůží a sama se usadila do druhého naproti němu. „Udělela bych cokoli, abych zjistila, kdo zavraždil mého manžela,

monsieur Macleode. Práce policie byla ještě méně než k ničemu. A vaše pověst vás předchází.“

Enzo se rozhlédl po salonu. Působil střídmě. Studený, tvrdý lesk lakované dřevěné podlahy, moderní abstraktní obrazy na prostých stěnách, za které se bezpochyby platily čtyř-, pěti-, možná dokonce šesticiferne částky, nepoddajná kožená sedací souprava, okna bez závěsů krytá žaluziemi. V místnosti byl rozmístěný leštěný starožitný nábytek jako personál očekávající rozkazy, jež nikdy nepřijdou. Nebyl tu krb, a přestože byla místnost vytopená, ve vzduchu se vznášel určitý chlad. „Nerad bych ve vás budil příliš vysoká očekávání, madame. V tomto případě je očividně jen velmi málo důkazů, kterých je možné se chytit. A nějaký zjevný motiv tu chybí úplně.“

„Ale vždyť už jste vyřešil čtyři ze sedmi případů z knihy Rogera Raffina?“

„Víceméně. Ale ze všech případů, o nichž napsal, je pro mě tento největší záhadou. Proč by někdo zabíjel člověka, kterého podle všeho měli všichni rádi?“

Zavládlo rozpačité ticho.

„Ptáte se mě?“

„Už to tak bude.“

„V tom případě vám musím říct, že nemám nejmenší tušení, monsieur Macleode. Marc byl v mnoha ohledech slabý člověk. *Toužil* po tom, aby ho lidé měli rádi. *Potřeboval* jejich náklonnost. A udělal by téměř cokoli, aby ji získal. Ale byl zábavný a štědrý a nikoho se nikdy ani slovem nedotkl. Neměl na světě jediného nepřítele.“

„Dočetl jsem se, že měl sklony k depresím.“

Mírně našpulila rty. „To ano.“ Enzo postřehl, že to nepřipouští ráda. „Víte, Marc byl člověk extrémů. Měl extrémní ambice, extrémně tvrdě pracoval. A když se mu nedařilo, propadal se do extrémně hluboké deprese. To se však stávalo jen zřídka. Většinou byl extrémně optimistický, extrémně zábavný

a družný. A pochopitelně také extrémně nadaný. Nejenže byl jedinečný a fantastický kuchař, ale také dokázal lidi úžasně strhnout. Kdo pro něho pracoval, následoval by ho třeba i do horoucích pekel. A v dobách, kdy bojoval o uznání a dřel se, aby vybudoval Chez Fraysse, trávil v pekle víc času než kdekoli jinde, monsieur.“

„Váš manžel zdědil *auberge* po rodičích, vidíte?“

„Ano. On a jeho bratr Guy.“

„Takže je ve společném vlastnictví.“

„Ano, ale když jejich rodiče zemřeli, byla prakticky bezcenná. Po otevření dálnice tu provoz téměř úplně odumřel. Šlo to od desíti k pěti už roky a nemovitost byla v dezolátním stavu. Teprve Marcova silící pověst a udělení michelinských hvězd nás zachránily, abychom neupadli v zapomnění úplně. Získání druhé a třetí hvězdy nás pak vyneslo na úplně jinou úroveň. V té době nám připadalo, že nic není nemožné.“ Neurčitě mávla rukou kolem sebe. „Za všechno, co tu vidíte, vdčíme Marcovu mistrovství v kuchyni.“

„Guy nikdy nevařil?“

„Vyučili se spolu, to ano. Kuchařské umění si osvojili už u matčiny zástěry, ale otec je pak poslal, aby získali i formální vzdělání. Což byla ironie, protože on sám v *auberge* nikdy nepracoval. Nevydělávala totiž dost. Poskytovala rodině jen doplňkový příjem. Starý monsieur Fraysse cestoval po Francii a prodával boty. A pro své syny získal učňovské místo u bratří Blancových v jedné restauraci v Clermont-Ferrandu, kam chodíval léta na oběd.“

Enzo přikývl. Bratři Blancové bývali svého času možná nejznámější sourozeneckou kuchařskou dvojicí ve Francii, ještě proslulejší než bratři Rouxovi či Troisgrosovi. Otec je poslal do učení u nejlepších kuchařů celé Francie a oni se pak vrátili do Clermont-Ferrandu, aby rodinnou kuchyni pozvedli z původní prosté levné jídelny pro pracující na tříhvězdičko-

vou michelinskou restauraci, za kterou se sjížděli mlsní recenzenti až z Paříže.

Téměř jako by mu dokázala číst myšlenky, pronesla madame Frayssová: „*Papa Fraysse* nejspíš doufal, že by mohl kráčet ve stopách *monsieur Blanca* a že *Marc* a *Guy* tak jako bratři *Blancové* zvrátí osud *auberge*.“ Zhluboka si vzdychla a v očích se jí objevilo cosi jako pobavená posmutnělost. „Jistě ho trpce zklamalo, když *Guy* učňovské místo opustil a šel studovat na účetního. A *Marcových* hvězd se otec pochopitelně už nedožil.“

„Takže restaurace má svou dnešní cenu jen díky *Marcovi*?“

„Díky *Marcovu* kuchařskému umění, ano. Jenže on neměl hlavu na čísla. Teprve když získal svou třetí hvězdu, přišla proměna celého konceptu původní nemovitosti. Tehdy se k nám připojil *Guy* a přestavba proběhla právě jeho zásluhou.“ Vstala a vydala se k oknu. Na sobě měla ležérní černé kalhoty končící několik centimetrů nad kotníky a černé kozačky. Přes bílou halenku si přehodila dlouhý černý šál, který si teď přivinula těsněji k tělu, jako by se do ní dala zima, založila si ruce na prsou a zahleděla se z okna na Francouzské středohoří. „Pracovali jsme tvrdě, s omezenými zdroji, abychom *auberge* proměnili v místo, které by zapůsobilo na inspektora od *Michelina*, ale změnu dokázal přinést teprve *Guy*. Měl skvělý smysl pro podnikání, *monsieur Macleode*. Využil *Marcovy* pověsti, aby získal peníze k naší proměně v restauraci s hotelem, která si pak vysloužila páté místo v celosvětovém žebříčku.“

Enzo jí poznal na hlase, jak je na to hrdá, a když se na něho otočila s rukama stále panovačně založenými na prsou, zrcadlila se jí pýcha i v očích.

„A stala se tím podnikem s mnohamilionovým obratem, kterým je dnes,“ dodala, téměř jako by ji to napadlo až později.

„Máte děti, madame Frayssová?“

„Ano, dvě. Syna a dceru. Oba studují na univerzitě.“

„Chystají se vydat v otcových stopách?“

Z jejího smíchu zaznívalo upřímné pobavení. „Chraň pánbůh! Jako malí viděli z první ruky, jaká hrozná dřina je provozovat hotel a restauraci. Víte, monsieur Macleode, je to mnohem víc než kariéra. Je to váš život. A není z něho úniku.“ Znovu se rozesmála. „A jako většině jejich vrstevníků se mým dětem vlastně nechce pracovat vůbec. Nejspíš se zcela spokojí s tím, promrhat několik příštích let studiem a pak zdědit firmu, která jim zajistí životní úroveň, na jakou jsou zvyklí. Bezpochyby ji buď prodají, nebo její provoz svěří někomu jinému.“ Pohlédla Enzovi zpřímá do očí. „Myslíte si, že jsem příliš cynická?“

Enzo pokrčil rameny. „Znáte své děti lépe než já, madame Frayssová.“ Sám by však byl rád, kdyby se mu kdysi podařilo přesvědčit dceru, aby dostudovala, místo aby šla pracovat do fitness centra. Zobecňování je nebezpečná věc. „Ale myslím, že pokud se chci v případě někam skutečně posunout, budu se muset vašeho manžela naučit znát tak dobře, jako jste ho znala vy.“

„To nebude snadné, když je sedm let po smrti.“

„Proto se musím spolehnout na vás. A pochopitelně na Guyho. Jak jste se s Marcem seznámila?“

Usmála se a oči se jí zastřely dávnými vzpomínkami. „Byli jsme vlastně teprve děti. Bylo mi sedmnáct let, myslím, a jako budoucí zdravotní sestra jsem chodila na praxi v jedné nemocnici v Clermont-Ferrandu. Marc a Guy se tou dobou učili u bratří Blancových a podle vyprávění to bylo dost náročné.“

Enzovi na okamžik připadalo, že opustila místnost, vrátila se v čase a prožívá drahocenné vzpomínky z dávno ztraceného mládí. Rozhostilo se dlouhé mlčení, ale Enzo si ho netroufal přerušit. Pak se znovu usmála, jako by opustila cestu svou myslí, na níž strávila celé hodiny, i když to bylo ve skutečnosti jen několik vteřin. Byla zpět.

„S pár dalšími děvčaty jsme tehdy v noci tajně opouštěly sesterskou ubytovnu a vídaly se s chlapci z restaurace. Všichni bydleli v hotelu v nějakých příšerných stísněných kamrlících v podkroví a taky se museli ven dostat nepozorovaně. Nedaleko univerzity ležel park, Jardin Lecoq, s jezírkem se starou loděnicí. Tajně jsme se tam scházeli a společně večereli. Kluci nám vždycky uvařili. Nejlepší jídlo, jaké jsme kdy jedly.“ Zasmála se. „Tehdy s námi mávaly hormony, ale Marc byl úplně nemožný. Hrozně nesmělý. Guy byl daleko neohroženější a sebejistější. Jenže já měla vždycky slabost pro Marca.“

„Takže jste se brali mladí?“

„Ale co vás nemá, kdepak! Všichni jsme si šli vlastní cestou a uplynula řada let, než jsme se s Marcem znovu setkali. Když jsme se brali, bylo mi přes třicet.“

„A Guy? Také se oženil s některou ze sester?“

Madame Frayssová však jen zavrtěla hlavou. „Ne, Guy se nikdy neoženil. Nevím proč. Asi prostě nepotkal tu pravou.“

Enzo se zamýšleně poškrábal na bradě. „Řekla byste, že Guy měl nad svým mladším bratrem navrch?“

Madame Frayssová o tom chvíli přemýšlela. „V řadě ohledů asi ano. V mládí určitě. Byl starší, víc společenský, nikdy mu nechybělo sebevědomí. Marc jistě toužil být jako on. Ale nakonec se ukázalo, že právě Marc má talent a vnitřní sílu ho maximálně rozvinout. Guy by nejspíš dodnes pracoval v nějaké šedivé účtárně a mrhal svůj život počítáním peněz jiných lidí.“

Enzo se na několik okamžiků ztratil v myšlenkách. Na okraji vědomí se mu mihly vzpomínky, které se mu nevybavily celé roky, jako by koutkem oka zahlédl černobílý film.

„Monsieur Macleode?“

Překvapeně vzhlédl.

„Jste tady?“ usmála se poněkud nuceně.

„Promiňte, jen jsem se zamyslel.“ Přinutil se opět k soustředění. „Co Marc dělal, pokud netrávil čas v kuchyni?“

Madam Frayssová se znovu zasmála, avšak tentokrát beze stopy pobavení. „Když *netrávil* čas v kuchyni?“ Usadila se zpátky na okraj křesla naprotiENZovi. „Když Marc získal třetí hvězdu, Guy sehnal peníze a postavil mu kuchyň snů. Za chvíli vám ji ukážu. Vybíhá z původního domu, ale je v zásadě schovaná před zraky hostů. K ní přiléhala jeho kancelář propojená s kuchyní panoramatickými okny, takže měl neustále přehled, co se v ní děje. Trávil tu hodně času, plánoval menu, přijímal telefonáty. Byl totiž miláček pařížských médií. Nedokázala se ho nabažit. Kolikrát brzy ráno pospíchal do Paříže, kde vystoupil v nějakém rozhlasovém nebo televizním pořadu, a pak uhněl po dálnici zpátky jako šílenec.

A samozřejmě také běhal. Každý den. Fanaticky si hleděl tělesné kondice. Hodně šéfkuchařů umírá v mladém věku, monsieur Macleode. Všechno to máslo a cholesterol ve francouzské kuchyni... Byl to jeden z důvodů, proč tak intenzivně pracoval na vytvoření svého *style Fraysse*, jak tomu s oblibou říkával, s nízkým podílem tuku. Využíval jen málo tučných surovin tradiční francouzské kuchyně, ale přesto dokázal jídla podávat s úžasnými omáčkami překypujícími chutí a jiskrou. Pro Marca byly dost dobré jen ty nejlepší a nejpoctivější ingredience. Pozdvihl přípravu jídla skutečně na ryzí umění.“

Nijak se nesnažila zamaskovat nehynoucí obdiv ke svému zesnulému manželovi, téměř jako by ho bránila. A Enzo věděl, že kritici, kteří *style Fraysse* neoceňovali, se skutečně našli a činilo jim nemalé potěšení svůj názor také říkat nahlas.

„Měl ještě malou kancelář tady v bytě, hned vedle ložnice. Můžete se tam podívat, jestli chcete.“

Enzo vstal. „To bych moc rád.“

Prošel za ní otevřenými dveřmi do ložnice. Opět strohé. Nepohodlně vysoká postel se starožitnými čelem u hlavy i nohou, jediný ústupek pohodlí na jinak tvrdé lesklé podlaze tvořily dva růžové čínské koberečky. Mezi okny stál toaletní stolek

s velkým kruhovým zrcadlem a u protější zdi se tyčila gigantická šatní skříň z tmavého dřeva.

„Pořád tu ještě visí všechny jeho šaty,“ poznamenala. „Nikdy jsem neměla to srdce je vyhodit.“ Zastavila se u skříně a otevřela dveře. Objevila se řada kalhot a sak úhledně pověšených na tyči. Pod nimi stály vyrovnané naleštěné boty a police po straně skýtaly místo pro šátky, klobouky, rukavice a svetry. Vztáhla ruku a dotkla se hedvábné šály s kašmírovým lemem se vzorem Paisley. Láskyplně ji pohladila, potom ji uchopila, přitiskla si ji k obličeji a zhluboka se nadechla. S hořkosladkým úsměvem poznamenala: „Pořád ho v ní cítím. I po těch letech. Zvláštní, jak zanecháváme něco ze sebe tak dlouho poté, co jsme odešli. Vůni, vypadlý vlas. Je vlastně útěcha, že nezmizíme jen tak úplně beze stopy.“

Ano, pomyslel si Enzo. To dokážou jen někteří vrazi.

Otevřela dveře do přilehlé místnosti. „Tady měl své *petit bureau*. Svůj soukromý koutek.“

Enzo vešel za ní do nevelké místnosti s výhledem skrz vysoké klenuté okno. Pod ním stál sekretář s roletou a s mahagonovými přihrádkami po obou stranách a nahoře nad jedněmi z nich inkoustová tiskárna s funkcí kopírky. Zbytek místnosti byl prázdný, až na dvě křesla u krbu, který vypadal, že v něm nehořel oheň od dob, kdy plamen života jeho majitele zhasl. Zdi pokrýval smetanově bílý nátěr doplněný čokoládově hnědými lištami. Na nich visely fotografie Marca Fraysse. Vesměs z novin. Marc zachycený s celebritami, politiky, filmovými hvězdami, uprostřed televizní debaty, v kuchyni v bílém rondonu s vysokou čepicí. A zarámované dopisy od Michelina a rukou psaný vzkaz někdejšího francouzského prezidenta François Mitteranda: *Milý Marcu, ani nevím, jak plně popsat potěšení, které mi včera poskytl čistý „style Fraysse“ v Saint-Pierre. Doted' se mi sbíhají sliny. Nebo jak by to nejspíš s gustem vyjádřili mí političtí odpůrci... „slintám“...*

Enzo si prohlížel portrét mladého Marca pořizený slavným fotografem Robertem Doisneauem. Černobílý šerosvit zachycoval mladíka se sklonem k buclatosti, kterému ze svěžího obličejce zářily tmavé oči plné života a humoru. A ještě něčeho. Něčeho intenzivního, co hořelo kdesi hluboko za nimi. Možná ambicí, hnací síly, která ho v příštích letech měla zařadit po bok nejlepších kuchařů na světě. Ať už to bylo cokoli, Doisneau to vystihl. Zázračně. Jeho talent spočíval v tom, že dokázal zvěčnit to, co nikdo ani nepostřehl.

Ohlédl se a teprve nyní si všiml druhých dveří naproti oknu.

„Vychází se jimi na chodbu. Byl rád, že může přicházet a odcházet, aniž by musel přes byt.“ Rozhlédla se kriticky po místnosti. „Působí teď trochu chladně.“ A Enzo si uvědomil, že nemluví o teplotě. „Po jeho smrti jsem pracovnu nechala vymalovat. Teď toho lituju. Dýchalo to tu jím. Ale nedokázala jsem tu neustálou připomínku vydržet. Dnes bych v ní možná našla útěchu.“

Otočila se k sekretáři, odhrnula roletu a odhalila pracovní plochu plnou drobností a poličky a zásuvky s mosazným kováním ukrývající se pod ní. Byl to krásný kus nábytku.

„Jeho pracovní stůl jsem nikdy neuklidila. Zbylo tu tolik osobních věcí. Nepřipadalo mi to správné.“

Mezi dokumenty ležel titanový notebook MacBook Pro a vedle něho zůstalo v elegantním stojanu odložené plnicí pero z bílé perleti sofistikovaně zapracované do kovu, který připomínal matné stříbro. Enzo ho vzal do ruky, sňal víčko a prohlížel si rytiny na stříbřitém hrotu. „To je nádherné pero.“

„Model Dupont Taj Mahal. Ozdoby jsou z palladia. Je měkčí než platina a má krásnější barvu, nepřipadá vám? Pochází z limitované série o tisíci kusů.“

Enzo zvedl jedno obočí. Tohle nebylo jen tak obyčejné pero. „Muselo být hodně drahé.“

„Myslím, monsieur, že byste mohl večeřet v Chez Fraysse den co den celý týden a pořád by vám ještě zbylo. Když Marc získal třetí hvězdu, nic pro něho nebylo dost dobré. Psal jen tím nejkrásnějším perem na nejkvalitnější papír.“ Vzala z desky stolu list papíru. „Kvalitu poznáte už na omak. Všechny papíry nechal opatřit vodoznakem.“ Podržela papír proti světlu a Enzo uviděl v textuře papíru graficky znázorněné světlejší písmeno M propletené s F.

„Tady u svého *bureau* psal vlastnoručně menu na každý den.“ Vytáhla horní zásuvku pravé skříňky a z více než desítky závěsných složek vybrala jeden dokument. „Originály si nechával. Vytvořil si takový archiv.“ Podala listENZovi, kterého překvapil výrazně zdobný rukopis; lehké a těžké tahy palladiovým hrotem, kudrlinka na konci každého slova. Jako umělecké dílo: *la tarte aux cèpes de pays à l'huile de noix; rafraîchie d'un bouquet parfumé*. Předkrm à la carte za pouhých čtyřicet eur.

Enzo jí dokument vrátil. „Dostávám hlad, jen to čtu.“

Usmála se. „Žádný strach, monsieur Macleode, počítáme s tím, že s námi povečeříte v kuchyni *en famille*.“ A Enzo pocítil lehké zklamání, že nebude jíst v prostorách restaurace, ale jen v kuchyni. Menu se bude pravděpodobně poněkud lišit.

Obrátil pozornost zpět k sekretáři, osahával jednotlivé předměty, jako by ho pouhý dotek dokázal s mrtvým sblížit. Děrovačka, pravítko, guma. Odklopil víko notebooku a všiml si, že se z něho kamsi ke skryté zásuvce za sekretářem vine napájecí kabel. „Používal počítač často?“

„Rozhodně, trávím u něho spoustu času. Zbožňoval e-maily. Neustále někomu psal a jeho schránka byla v jednom kuse plná. Pátral na internetu po inspiraci. Hledal novinky mezi ingrediencemi, recepty. A pochopitelně recenze svých jídel a články o sobě. Víte, potřeboval se prostřednictvím chvály neustále ujišťovat sám o sobě. Bohužel nezáleželo na tom,

kolik skvělých recenzí se o něm napsalo, stačila jedna negativní, aby ho na celé dny pohroužila do deprese.“

Enzo počítač opět zavřel a povšiml si, že je položený na velkém archu svého papíru pokrytého čmáranicemi, bezmyšlenkovitými klikyháky mrtvého. Byla tu však i slova. A jména. Iniciály JR, znovu a znovu obtažené na hranici čitelnosti. Telefonní číslo začínající ciframi nula a šest. Číslo mobilního telefonu. Věta nesoucí charakteristické znaky rukopisu Marca Fraysse: *la nature parle et l'expérience traduit*. Příroda mluví, zkušenost překládá. Citát Jeana-Paula Sartra, jak Enzo věděl. Jeho myšlenky přerušil zvuk otevíraných dveří z chodby. Enzo i madame Frayssová se otočili a pohlédli do různolícího usměvavého obličeje mohutného muže s ustupujícími vlasy.

„Á, Guy. Jdeš právě včas, aby ses pozdravil s monsieur Macleodem.“

„Řekli mi, že jste tady nahoře.“ Guy Fraysse napřáhl obří pravici a železným stiskem přijal Enzovu. Rukávy plandavé khaki košile visící přes ošoupané dřiny měl vyhrnuté k loktům a na nohou okopané tenisky. Neodpovídal úplně Enzově představě jednoho z nejúspěšnějších restaurátérů na světě. „Rád vás poznávám, monsieur Macleode. Hodně jsme o vás slyšeli.“ V modrých očích mu šelmovsky jiskřilo a jejich upřímnost si ihned získala Enzovy sympatie. „Uvádí vás Elisabeth do situace?“

„Ano.“

„Výborně. Jsme vám oba plně k dispozici. Chceme tomu přijít na kloub, monsieur Macleode. Trvá to už moc dlouho a pořád to nemůžeme uzavřít.“

„Doufám, že to pro vás dokážu, monsieur Frayssi. Ale bohužel to nemůžu zaručit.“

„To je mi jasné. A klidně mi říkejte Guy. Nevadilo by vám, kdybych vás oslovoval... Enzo, tak se jmenujete, že?“

„Ano.“

„Nesnáším formality. A tady švagrová by byla určitě také radši, abyste jí říkal Elisabeth.“

Rychlý pohled na Elisabethin ztuhlý úsměv Enzoovi napovídal, že možná zase tolik ne. Rozhodl se, že se podrží oslovení madame Frayssová.

„Každopádně, pokud jste tady už hotovi, určitě byste si rád prohlédl kuchyň,“ navrhl Guy.

„Velmi rád.“

„Skvěle. Je trochu speciální. Vezmu vás tam. Ale nejdřív vám chci ukázat svou pýchu a radost.“

Enzo slyšel, jak si madame Frayssová tichounce vzdychla. „Vinný sklípek.“

Guy se usmál od ucha k uchu. „Přesně tak. Mám přes čtyři tisíce značek, Enzo, a téměř sedmdesát tisíc láhví. Hodnotu téhle sbírky byste nedokázal vyčíslit. Mám tam ročníky, které se *nikdy* nevypijí.“

Enzo nechápavě sraštil obočí. „Proč ne?“

„Protože jsou příliš cenné, aby je člověk promrhal pár okamžiky pomíjivého potěšení.“

Do sklípku se vcházelo masivními dubovými dveřmi z recepcce, jen několik kroků od západně orientované jídelny. V salonu se již scházeli hosté, objednávali si aperitiv a čekali na dnešní *amuse-bouches* — sousta plná chuti servírovaná na lakovaných mísách, která odpoledne vykouzlil kuchař, aby navnadil apetit večerních strávníků.

Guy stiskl vypínač nad dřevěnými schody vedoucími do sklepa. Lamy zablikaly a zalily měkkým světlem regály vína táhnoucí se do chladného šera pod nimi. Sklep byl gigantický a kopíroval celý půdorys domu, vysekaný do skály, na níž stály jeho základy. Podlaha byla pokrytá kamennými dlaždicemi a stěny tvořil jen chladný neopracovaný kámen.

Guy vedl Enza po schodech dolů a jeho hlas se dunivě odrážel prostorem. „Teplota v *cave* se nikdy nemění,“ vyprávěl. „Ať už v létě, nebo v zimě. Lepší než všechny klimatizace. Stabilních dvanáct stupňů Celsia. Ideální pro uchování vína v nejlepším stavu.“ Vydal se úzkou uličkou mezi tyčícími se regály. „Když přišel úspěch, investovali jsme do tří věcí. Do samotné výstavby, do Marcovy kuchyně a do mého sklípku. A celkem s jistotou bych tvrdil, že jsem dal dohromady jeden z nejlepších v celé Francii.“ Zastavil se a se zcela nechápavým výrazem se otočil k Enzovi. Zavrtěl hlavou. „Bylo to vážně divné. Marc byl možná jeden z nejlepších šéfkuchařů, které Francie zplodila. Měl nepřekonatelnou chuť. Neuvěřitelně citlivou. Měl by si v degustaci vína vyloženě libovat. Ale on nepil. Jen tu a tam skleničku. Víno ho nezajímalo. Vůbec. Opravdu zvláštní.“

Enzo souhlasně přikývl. „To tedy ano.“ Jak někdo, natož tříhvězdičkový šéfkuchař, mohl nenacházet potěšení ve skleničce dobrého vína, bylo za hranicemi jeho chápání.

„Předpokládám, že vy víno máte rád?“

Enzo se široce usmál. „Jedna z mých životních radostí je si v klidu sednout a vychutnat si láhev skvělého vína.“

Gyumu se rozšířila tvář nadšeným úsměvem. „Vynikající! Tak to jste můj člověk. Víím, že jste přijel... jak to říct... v dost nepříjemné záležitosti. Ale jako kompenzaci tady za tu dobu otevřeme pár skvělých kousků. A taky nás čeká po čertech dobré jídlo. Marc by to schvaloval.“ Odmlčel se. „Vy jste z Cahors, že ano?“

„Ano.“

„Tak, tak... černé víno z Cahors. Malbec je složitá odrůda, ale když se správně zpracuje, výsledek dokáže být velkolepý.“ Sáhł nahoru a vytáhl zaprášenou láhev. „Château La Caminade. Devadesát pět. Vynikající s kančím ragú. Krev země smísená s krví divočáka. Ale vy jste už určitě vypil nejednu láhev La Caminade.“

„To ano.“ Enzo cítil, jak se mu očekáváním sbíhají sliny.

K jeho zklamání však Guy vrátil láhev zpátky na místo a vydal se vinným kaňonem dál. Opět se zastavil. Tentokrát se sklonil ke spodní polici a nesmírně opatrně vytáhl jinou láhev. Otočil se a oběma rukama nastavil Enzoovi vinětu. „Jsem si nicméně jistý, že tohle jste ještě nepil.“

Enzo soustředěně zamžoural na zahnědlou etiketu a překvapeně zvedl obočí.

Guy zaburácel smíchy. „Šokoval jsem vás?“

Enzo se nedokázal ubránit smíchu. „Trochu.“

„Nikdy byste si nepomyslel, že zarytý Francouz může mít ve sklípku kalifornské víno, co?“

„To opravdu ne.“

Guy si otočil láhev k sobě a podíval se na štítek. „Opus One byl plodem spolupráce dvou skvělých vinařů, barona Philippa de Rothschilda a Roberta Mondaviho. Nápad se zrodil na Havaji roku 1970 a tohle je jejich první ročník. Je mu už přes třicet let, ale stále skvělý. Cabernet sauvignon s šestnácti procenty Cabernet franc a čtyřmi procenty Merlotu. Když ho tehdy vyrobili, stála láhev tři sta padesát dolarů. Umíte si představit, jakou cenu má dnes.“

„Jen takovou, jakou je za ni někdo ochotný zaplatit.“

„Pravda. Ale věřte mi, Enzo, že existuje spousta lidí, kteří by za tuhle láhev zaplatili horentní sumy, jen aby zažili tu chuť. Nádherně vyvinutý, intenzivní a aromatický cedr, černé ovoce, uzené maso, kůže, koření. Plné ovoce a jemných tříslovin, a přesto stále elegantní svou bohatostí.“

Enzo cítil, jak se mu ústa opět plní slinami. Téměř jako by ho Guy záměrně trýznil, dráždil ho příslibem něčeho, co nikdy nesplní. Francouz vrátil láhev zpátky a svižným krokem pokračoval. Enzo se snažil, aby s ním udržel tempo.

„Tolik vín na výběr. O tom, které zvolit, byste mohl sám se sebou diskutovat celý den.“ Zastavil se na konci řady. „Víte,

mně je jasné, že ten sklípek má naoko sloužit potěšení našich hostů, nabízíme jim nejspíš jeden z nejlepších vinných lístků na světě. Ale ty láhve jsou jako moje děti. Všechny do jedné. Z duše nerad vidím, jak se některá z nich otevírá u stolu úplně cizích lidí. Pokaždé, když se nějaká vypije, jako by umíral kousek mě samotného.“

Otočil se vlevo a vytáhl další kousek v úrovni prsou. „A tohle...“ s nadšeným úsměvem se podíval na Enza, „je něco, co nejspíš uvidíte jen jednou za život. A někdo ani to ne. Mám tu všechny nejlepší ročníky bordeaux a burgundského od roku 1959 po rok 2005. Cheval Blanc, Ausone, Haut-Brion, Lafite, Margaux, Petrus...“ Odmlčel se, rozšířené oči mu zářily vzrušením, jako by vlastnictví láhví znamenalo vlastnit i všechno, co s nimi souvisí. „Ale tenhle... tenhle je výjimečný.“

S posvátanou úctou otočil vinětu na Enza.

Enzo vytřeštil oči. „Château Latour 1863,“ vyslovil nahlas. Nápis už málem ani nešel přečíst.

Guy se takřka chvěl vzrušením z toho, že láhev drží v ruce. „Tumáte, podržte si ji.“ Podával vínoENZovi, ale Skot jen zavrtěl hlavou.

„To nemůžu. Co kdybych ji upustil?“

Guy se srdečně rozesmál. „Poslal bych vás pěkně rychle tam, kde je teď můj bratr.“ Skoro jiENZovi strčil. „No tak, vezměte si ji.“

Enzo ztuhl a pevně láhev sevřel. Sklo ho studilo v dlaních a z viněty stoupal pach stáří. Připadalo mu, jako by v rukou držel historii. Taková láhev se do vinného lístku ani nemohla dostat. Její cena byla nevyčísitelná. A přesto ji Guy získal, nejspíš v aukci. Takže její cenu vyčíslit dokázal. Enzo by rád věděl, kolik za ni zaplatil, ale bylo mu jasné, že by mu to Guy nikdy neprozradil.

Guy ho pozorně sledoval. Chápal přesně, jak se Enzo asi cítí, a užíval si to i zprostředkovaně. Vzal si od něho láhev

zpět a Enzo vydechl úlevou, což Guymu neuniklo. Zazubil se. „Jak jsem říkal, jsou láhve, které se nikdy nevypijí. Jejich majitelé si je jen hýčkají jako poklad. Někdy je sběratelské potěšení skoro lepší než samotné pití.“ Opatrně vrátil láhev do přihrádky a podíval se na Enza. Napětí předchozího okamžiku se rozplynulo v chladném vzduchu. Usmál se. „Teď vám ukážu kuchyň.“

4 kapitola

Posuvné skleněné dveře se rozevřely a uvedly Guyho a Enza do kuchyně. Enzo nevěděl, co čekat, protože ještě nikdy žádnou kuchyň tříhvězdičkové restaurace nenavštívil. Tahle však stejně překonala všechno, co by si dokázal představit. Byla obrovská. Rozlehlý obdélníkový prostor rozdělený na dvě poloviny. O první se dělila servírovací stanice, kde se plnily vozíky se sýry a vařila se káva, s *boulangerie-patisserie*, kde se vyrábělo pečivo a dezerty. Ve druhé polovině probíhala samotná příprava jídla. Byly tu plotny a hořáky, trouby, mrazáky, spížirny a gril na dřevěné uhlí. Oslňující přehlídka lesknoucích se nerezových povrchů.

Celá kuchyň kypěla aktivitou. Digestoře hučely, časovače cinkaly a mezi pulty pro přípravu a vaření pokrmů se s jistotou pečlivě secvičeného baletního souboru pohybovalo neuvěřitelné množství bíle oděných mužů a žen v dlouhých zelených zástěrách a vysokých bílých čepicích. Podávání večere bylo na spadnutí.

„Vždy tu pracuje současně až dvacet kuchařů,“ popisoval Guy, „ačkoli řada z nich je na praxi. Většina učňů tady stráví jednu sezonu a vypracovávají se postupně od nejjednodušších úkolů vzhůru. Máme tu ale i krátkodobé praktikanty, které sem uvolňují z jednotlivých předmětů. Pověřujeme je všemi možnými pomocnými pracemi. Krájejí zeleninu, připravují

vývary, porcují drůbež, očišťují maso, myjí podlahu.“ Prošel prostorem dělicím od sebe obě poloviny kuchyně k dlouhému nízkému stolu z mramoru, kde bylo prostřeno pro tři osoby. Za ním bylo skleněnou stěnou vidět do místnosti, která podle Enzova tušení sloužila kdysi Marcovi jako kancelář.

Z kuchyně a do kuchyně proudili číšníci ve volných černých košilích a kalhotách, s velkými stříbrnými talíři plnými *amuse-bouches*, které připravila *patisserie* pro hosty v salonu. Enzo vnímal, jak se na něho upírají prchavé zvědavé pohledy, které se opět rychle odvracejí jinam. V kuchyni se nemohl najít nikdo, kdo by nevěděl, proč Enzo přijel.

„Organizace kuchyně je poměrně prostá,“ vysvětloval dál Guy. „Dělíme ji na čtyři sekce. Spíží, čili *garde-manger*, oddělení zeleniny a oddělení ryb a masa. A pak *boulangerie-patisserie*. Za každou sekci odpovídá jeden člověk, *chef de partie*. Pak je tu druhý kuchař, *second, sous-chef, chef de cuisine*, a samozřejmě samotný šéfkuchař. *Le patron*.“

„A kdo je šéfkuchařem teď?“

„Dovolte mi, abych vás seznámil.“

Guy zavedl Enza k místu, kde pod oslnivě zářící termolampou čekala dřevěná prkénka, nože a ochucovací přísady. Kuchař celý v bílém stojící u pultu se ve světle téměř ztrácel. Čtyřicátník měl pečlivě střížený rezavý knírek a zelené oči s jantarovými skvrnkami. Byl téměř bolestně vyzábělý. Enzo nechápal, jak někdo, komu chutná vlastní jídlo, může být takhle vychrtlý.

„Tohle je Georges Crozes. Pracoval jako Marcův *second* a po jeho smrti byl povýšen na šéfkuchaře.“

Georges si osušil kostnatou ruku o čistou utěrku zastrčenou za horní pásek zástěry a napřáhl kENZovi dlaň přes nerezový pult. Hleděl neusměvavýma, ostražitýma očima. „*Enchanté, monsieur*.“ Ale Enzo cítil, že muze setkání s ním všechno jen ne těší.